

עת"א 18116/04/21 - פלוני נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית משפט המחוזי מרכז-לוד

עת"א 18116-04-21 פלוני (אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני	כבוד השופטת מרב גרינברג
עותר	פלוני (אסיר)
נגד	
משיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

פסק-דין

העותר, אסיר פלילי המרצה מאסר בן 29 שנים בגין רצח רעייתו, מאושפז בבית חולים על רקע אירוע מוחי שמור שבער לפני כשבוע.

העותר, הגיש, באמצעות בא כוחו, עתירה דחופה ובה מלין כנגד החלטת המשיב שלא להסיר את כבילתו. הדיון בעתירה התקיים לפניו ביום 11.4.21, מדברי ב"כ העותר עלה, כי העותר לקה באירוע מוחי לפני כשבוע והובהל לבית החולים, שם עבר צנתור, מצבו הרפואי חמור וקשה. ב"כ העותר מתח ביקורת קשה כנגד החלטת המשיב להותיר את העותר כבול חרף מצבו הרפואי הקשה. לדבריו, העותר סובל משינוי חלקי ועל כן לא נשקף ממנו כל סיכון להתנהלות פסולה. ב"כ המשיב, עדכן, כי עובר לדיון נערכה הערכת מצב בעניינו של העותר בהשתתפות גורמי הפיקוד ולאחר שהתקבלה חוות דעת רפואית מטעם רופא המשיב, ובעקבותיה, הוחלט על הקלה ממשית בתנאי הכבילה של העותר, אזיקי יד הוסרו והוא נותר אזוק ברגל אחת אל מיטתו. סביב מיטתו של העותר מוצבת שמירה רציפה של שלושה סוהרים. לשיטת המשיב מדובר בהחלטה מאוזנת ומידתית המשקללת נכונה את מצבו של העותר וזכויותיו לצד טיב הרשעתו ושיקולים מבצעיים-ביטחוניים. בסופו של דיון, הוריתי למשיב להעביר לעיוני מסמכים רפואיים עדכניים באשר למצבו הפיזי של המשיב, טרם הכרעה סופית בעתירה. המסמכים התקבלו לתיק היום.

מהמסמכים הרפואיים שהתקבלו, מסמך סיכום ביניים מיום 11.4.21, המרכז כלל המידע על מצבו הרפואי מטעם בית חולים "אסף הרופא" וחוות דעת ד"ר גבריאל, רופא בימ"ר "ניצן", שביקר את העותר, עולה, כי העותר אובחן כסובל מאירוע מוחי קשה, בצילום סי.טי אובחן אוטם נרחב בצדו הימני של מוחו המתבטא באי יכולת דיבור ושיתוק כל פלג גוף ימין. עוד עולה ממסמך הביניים, שהעותר עבר צנתור אך מעורפל הכרה, אינו מתקשר עם סביבתו ולא מזיז את פלג גוף ימין.

דיון והכרעה

לאחר שעינתי בכתב העתירה ובכתבי התשובה, שמעתי טיעוני הצדדים ובחנתי את חוות דעת הרפואיות, מצאתי לקבל את העתירה ולהורות על הסרת כבילת רגלו של המשיב.

סוגיית כבילת אסיר במקום ציבורי מוסדרת בחקיקה ובפקודות שב"ס. ככלל, החלטה על כבילת אסיר בבית החולים מחייבת איזון בין הזכות לכבוד הנתונה לכל אדם ובין הצורך להבטיח את האינטרס הציבורי למנוע הימלטות של אסיר, למניעת סיכון לשלום הציבור ובטחונו וכן להבטחת הסדר הציבורי.

בסעיף 11א לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב - 1971 אשר עוסק בכבילת אסיר במקום ציבורי, נקבע כדלקמן:

(א) **אסיר לא יהיה כבול במקום ציבורי אלא לפי הוראות אלה:**

(1) **סוהר סבר כי קיים חשש סביר שהאסיר עלול לעשות אחד מאלה:**

(א) **להימלט או לסייע לאחר להימלט;**

(ב) **לגרום נזק לגוף או לרכוש;**

(ג) **לפגוע בראיות או להעלימן;**

(ד) **לקבל או למסור חפץ שעשוי לשמש בביצוע עבירה או לפגוע בסדרי מקום המשמורת;**

חריג נוסף לכלל הרלוונטי לעניינו נמצא בסעיף 11א(2), ולפיו אסיר שהורשע באחת מסוגי העבירות המנויות בסעיף 23א(5) לחוק המעצרים, לרבות עבירה שדינה מאסר עולה, עבירה שנעברה באלימות חמורה או עבירת אלימות בן משפחה, יוותר כבול אלא אם כן סבר סוהר שבנסיבות העניין לא קיים חשש כמפורט לעיל (ס"ק(א)(1)-א.ד).

פקודת נציבות 04.15.01 מסדירה את הנוהל בנושא זה, ונקבע בה בין היתר כי **"במקרים בהם החלטה להחליט על כבילת אסיר במסגרת ציבורית, תוך שמירת צניעות וכוונתו של האסיר".**

עוד הפנה המשיב לנוהל חטיבת הבטחון "כבילת אסיר במקום ציבורי-בבתי חולים", המחייבת לקיים הערכת מצב לצורך החלטה על כבילת אסיר בבית חולים, וברוח החוק, קובע כחריג לכלל הסרת הכבילה במקום ציבורי, כי מקום שמדובר באסיר שהורשע עבירת אלימות חמורה או עבירת אלימות במשפחה, יוותר זה כבול **"אלא אם הערכת המצב שנערכה לגבי העלתה שלא קיים חשש סביר וזאת בין השאר בשל מצבו הרפואי".**

עצם הסמכות לכבילת אסיר במקום ציבורי אושרה לא אחת גם בפסיקת בית המשפט העליון. כך למשל בעניין **נעמן**, שבו נדונה שאלת כבילתו של עציר שהואשם ברצח אחיו, ואושפז בבית חולים פסיכיאטרי, נאמר כי **"... אין מחלוקת כי הסמכות קיימת בכל הקשור לכבילת אסיר, ואף אין מחלוקת כי יש לעשות זאת במשורה. האיוון המדויק תלוי בפרטי המקרה..."** (רע"ב 7807/15 טל נעמן נ' מדינת ישראל, פורסם בנבו, 23.11.2015). עוד הובהר, כי ההחלטה בסוגיית הכבילה אינה תלויה בהכרח בעמדת הגורם הרפואי, **"התפקיד של שב"ס בדבר שמירת אסירים ועצורים קשה הוא, ואינו מצומצם לשאלות רפואיות בלבד"**

אם כן, הסמכות לכבול אסיר בבית חולים קיימת, בעינינו של אסירים, כדוגמת העותר שלפנינו שהורשע ברצח רעייתו, זה גם הכלל אך כפי שקבע בית המשפט העליון - **"האיוון המדויק תלוי בפרטי המקרה"**. במקרה שלפנינו, מצבו הרפואי החמור של העותר מתבטא בשיתוק פלג גוף ימין, אינו מקים כל חשש לסיכון מצדו להמלטות או להתנהלות היוצרת סיכון לציבור ובטחונו. מחוות הדעת הרפואיות, כמו גם מדברי עו"ד ג.גבאי, ב"כ העותר, שביקרו בבית החולים, נלמד כי העותר מעורפל הכרה, אינו מתקשר, נלקחה ממנו יכולת הדיבור והוא משותק בחצי גוף באופן שאינו מאפשר לו לבצע כל תנועה עצמאית. באשר למאפייני העותר, ככל שדיעתי משנת מדובר באסיר שאינו מסוגל כסג"ב, לא נטען שסובל מבעיות משמעת או התנהלות בעייתית אחרת. לכך אוסיף, כי העותר מוקף מעגל אבטחה הכולל שלושה סוהרים.

משאלו הם פני הדברים, לא שוכנעתי כי קיימת כל סבירות להותרת העותר כבול. בהערכת המצב שהתקיימה בעניינו, הוחלט להותירו בכבילה חלקית אך לא הוסבר, בהתאם לנוהל, מהו אותו חשש סביר שנוותר קיים, בהינתן מצבו הרפואי של העותר ופרופיל האסיר. דומה, כי כבילתו במצבו הנוכחי, גם אם אינה מסבה לו נזק בריאותי, אינה נחוצה, פוגעת בכבודו ובזכויותיו כאדם וכחולה (ראו סעיף 1 לחוק זכויות החולה תשנ"ו-1996).

ודוק, אין בהחלטתי זו כדי להמעיט ולו במקצת מחומרת מעשיו של העותר, שנדון לאחרונה למאסר ממושך בגין רצח רעייתו. עוד אין בה כדי למנוע מהמשיב לפעול בהתאם לשיקול דעתו ככל שיתרשם הטבה במצבו הפיזי של העותר, אך כל עוד עסקינן באדם משותק ומעורפל הכרה, דומה, שניתן להותירו משוחרר מכבילה, מבלי להקים כל חשש לפגיעה באינטרסים ציבוריים, לרבות מניעת הימלטות.

סוף דבר, העתירה מתקבלת. אני מורה על הסרת הכבילה מרגלו של העותר בהקדם האפשרי ולא יאוחר מהשעה 13:00 ביום 14.4.21.

מזכירות תמצית פסק הדין בהקדם האפשרי לצדדים.

ניתנה היום, א' אייר תשפ"א, 13 אפריל 2021, בהעדר
הצדדים.